

Leden van de gemeenteraad Kerkrade

Gemeente Kerkrade
Markt 33, 6461 EC Kerkrade
Postbus 600, 6460 AP Kerkrade
www.kerkrade.nl
gemeentehuis@kerkrade.nl
Telefoon 14 045

Zaaknummer
25u0005161

Uw kenmerk

Datum
17 juni 2025

Verzenddatum

VERZONDEN 08 JUL 2025

Onderwerp: Evaluatie jongerenparticipatie

Geachte leden van de gemeenteraad,

Tijdens de begrotingsvergadering van 13 november 2024 heeft u de motie "*jongeren hebben de toekomst*" (24it03861) aangenomen. In deze motie roept u het college op voor een evaluatie van de Kinderraad en de JARK (Jongerenadviesraad Kerkrade) over de afgelopen 5 jaar en te bezien of een aanpassing van de ondersteuning wenselijk geacht wordt.

Met deze raadsinformatiebrief wordt gehoor gegeven aan deze motie en wordt u geïnformeerd over de evaluatie van de Kinderraad en de Jongerenadviesraad Kerkrade (JARK) over de afgelopen vijf jaar. Daarnaast wordt alvast een doorkijkje gegeven naar de geplande doorontwikkeling van jongerenparticipatie in onze gemeente.

De belangrijkste elementen in deze raadsinformatiebrief zijn:

- Verschillende adviezen van de Kinderraad en de JARK op maatschappelijke thema's;
- De structuur en werkwijze van de Kinderraad en de JARK;
- De capaciteit en werkwijze van de begeleiding;
- De opvolging van adviezen en de doorontwikkeling waarbij met name aandacht is voor samenwerking, communicatie en monitoring van eerder gegeven adviezen.

Algemeen

De Kinderraad is een vaste groep kinderen vanuit alle reguliere basisscholen van Kerkrade. Ze hebben 2 schooljaren zitting in de Kinderraad. Zij starten na een officiële beëdiging begin groep 7 van de basisschool en eindigen eind groep 8. Zij kiezen uit hun midden een Kinderburgemeester. In het kader van de veiligheid en geborgenheid zijn de bijeenkomsten van de Kinderraad niet openbaar.

De JARK daarentegen is een groep jongeren tussen de 13 jaar en 24 jaar waarbij geen vaste zittingstermijn bestaat. Vaak starten of stoppen zij hun deelname aan de JARK bij het begin of einde van een bepaalde levensfase, zoals bij het behalen van hun diploma

voorgezet onderwijs of diploma vervolgonderwijs (MBO/HBO). De JARK is een van de officiële adviesraden van de gemeente Kerkrade.

Zowel de Kinderraad als de JARK waren voorzien om te starten in 2020. Echter door de Coronapandemie is dit vertraagd. Met de JARK zijn we wel medio 2020 online gestart, echter dit was voor de jongeren een lastige opstart. Met de 1^e Kinderraad zijn we gestart in april 2021.

De adviezen van de Kinderraad en de JARK worden aangeboden aan het College en de Gemeenteraad. Het College kan vervolgens het advies doorgeleiden naar de vakafdeling binnen de gemeente en de Gemeenteraad kan het advies als ingekomen stuk laten agenderen in een commissievergadering.

Kinderraad

Op dit moment is alweer de 3^e Kinderraad volop aan het werk. De 1^e en 2^e Kinderraad hebben 6 adviezen gegeven. De Kinderraad bepaalt zelf welke onderwerpen behandeld worden. Deze komen voort uit een prioritering die zij zelf maakt.

De adviezen van de Kinderraad hebben betrekking op maatschappelijk zeer relevante thema's.

De tot nu toe 6 afgegeven adviezen gaan over:

- ✓ Pesten
- ✓ Zwerfafval
- ✓ Verkeersveiligheid
- ✓ Armoede
- ✓ Meer natuur
- ✓ Meer speelplekken

U kunt de adviezen lezen op de eigen pagina van de Kinderraad op de website van de gemeente Kerkrade. Deze is te vinden op: <https://www.kerkrade.nl/kinderraad>.

In de adviezen staat ook het proces beschreven hoe de Kinderraad tot het besluit is gekomen. Om tot een advies te komen vindt er eerst vraagverheldering plaats. Wat verstaat de Kinderraad onder een bepaald onderwerp? Vervolgens nodigt de Kinderraad interne en/of externe deskundigen uit om met hun te brainstormen over het onderwerp. Tenslotte stelt de Kinderraad het advies op nadat hierover met elkaar het gesprek gevoerd is. Indien nodig gaat de Kinderraad op werkbezoek, zoals bij de gemeentewerf voor het advies zwerfafval en de speeltuin Prickbos in kader van meer speelplekken.

Het advies over een bepaald onderwerp bestaat vaak uit verschillende adviezen en aanbevelingen waar stuk voor stuk over gestemd wordt.

De Kinderburgemeester stemt net als alle andere Kinderraadsleden. Naast de rol als voorzitter van de Kinderraad heeft de Kinderburgemeester ook nog een ceremoniële taak. Hierbij gaat hij/zij naar bijeenkomsten waar hij/zij een toespraak houdt. Dit kan zowel met een collegelid als alleen. In het geval dat de Kinderburgemeester alleen naar een ceremoniële bijeenkomst gaat, zal altijd een van de 3 begeleiders van de Kinderraad meegaan.

JARK

In vergelijking met de Kinderraad is de structuur bij de JARK anders georganiseerd. Dit is enerzijds omdat hier meer sprake is van een open groep. Dat betekent dat er geen vaste zittingstermijn is en dat jongeren kort of ook lang aan de JARK kunnen deelnemen.

Anderzijds is er een groter leeftijdsverschil onderling tussen de leden van de JARK.

Het belang en de kracht van de JARK is net als bij de Kinderraad hun kijk op de wereld.

De belevingswereld van de jongeren is vaak heel anders dan die van volwassenen. Het

is daarom juist van belang dat de mening mee wordt genomen bij het maken van nieuw beleid. Het feit dat de JARK één van de officiële adviesraden van de gemeente Kerkrade is, betekent ook dat zij onafhankelijk gevraagd en ongevraagd advies mag geven. Het feit dat zij een adviesraad zijn en dus onafhankelijk van de gemeente zijn, maakt het ook van belang dit uit te dragen in de communicatie. De JARK heeft hun eigen logo gemaakt, volledig zelf ontworpen door de jongeren zelf.

De werkwijze binnen de JARK is gelijk aan die van de Kinderraad (vraagverheldering, brainstorming met deskundigen, bespreking met elkaar en advisering).

De afgelopen jaren heeft de JARK adviezen gegeven over "schuffle sport", "eenzaamheid" in kader van VIE en over hoe je "jonge mantelzorgers" bereikt.

Daarnaast heeft de JARK ook hun advies gegeven over het "Uitvoeringsprogramma Preventie en Handhaving Jeugd & Alcohol Kerkrade 2023-2024". Het advies van de JARK heeft ertoe bijgedragen hoe dit onderwerp het beste bespreekbaar gemaakt kan worden met jongeren.

Het verschil met de adviezen van de Kinderraad is dat de adviezen van de JARK meestal mondeling gegeven zijn in een overleg met beleidsmakers.

Het meest recente advies van de JARK is de naamswijziging van het "Kinderlintje".

Ook de JARK nodigt interne en externe deskundigen uit, zoals bijvoorbeeld de preventieafdeling van Mondriaan.

De eerste jaren was de JARK gefocust op 4 pijlers, namelijk armoede en schulden, VIE, jonge mantelzorgers en preventie. Het laatste jaar worden deze 4 pijlers steeds meer losgelaten en bepalen zij zelf welk onderwerp zij aanpakken. Voorbeelden hiervan zijn verkeersveiligheid en het vaperen op of rondom scholen.

Naast de bijeenkomsten is het groepsgevoel enorm van belang. Om die reden zijn er jaarlijks 1 of 2 dagen waarin de JARK met de begeleiders een leuke activiteit ondernemen.

Convenant

Jongerenparticipatie is niet iets van de gemeente alleen, maar van ons allemaal. Om die reden is er in 2023 met betrekking tot de JARK ook een convenant getekend, waarbij de gemeente samen met welzijnsorganisatie Impuls en de onderwijsinstellingen Vista College, SVOPL en Het Martin Buber de handen ineengeslagen hebben. In dit convenant zijn werkafspraken gemaakt betreffende voorbereiding en uitvoering bijeenkomsten, gezamenlijke communicatie, inzet capaciteit en facilitering begeleiders.

Begeleiding

De begeleiding van de Kinderraad en de JARK heeft dezelfde insteek. Deze houdt in dat de Kinderraad en de JARK zelf bepalen welk onderwerp zij bespreken en wie ze uitnodigen. De begeleiding is faciliterend en ondersteunend voor de jongeren. De begeleiding bereidt de bijeenkomsten voor en gebruiken veel verschillende werkvormen tijdens de bijeenkomsten.

De begeleiding heeft geen invloed op de inhoud van het advies, immers dat is het advies van de jongeren.

Tijdens de provinciale Kinderbestuurdersdag in 2024 is breed onderschreven dat jongerenparticipatie van groot belang is voor gemeentelijk beleid. Daarbij is echter ook geconstateerd dat dit zeker niet vanzelf tot stand komt en door de gemeente moet worden aangejaagd en gefaciliteerd. Vanzelfsprekend vergt dit ook ambtelijke capaciteit.

In Kerkrade lukt dit met ongeveer 20 uur per week (ingevuld door 5 ambtenaren, elk ca 4 uur per week).

Ook de VNG vindt jongerenparticipatie van belang. Eind april 2025 hebben zij een handreiking ([Handreiking Kinder- en Jongerenparticipatie | VNG](#)) uitgebracht waar de begeleiders ook gebruik van zullen maken.

Opvolging van de adviezen

De gegeven adviezen van de Kinderraad en de JARK worden na bespreking in het College doorgestuurd naar de betreffende vakafdeling en betrokken samenwerkingspartner om vervolgens hiermee aan de slag te gaan. Een goed voorbeeld hiervan zijn de aanbevelingen die de Kinderraad in hun advies "Armoede" hebben gegeven. Bijna alle aanbevelingen zijn opgenomen bij het onderwerp "aanpak kinderarmoede" in "Koersvast" (beleidsplan armoede en schulden 2025-2027) wat door uw gemeenteraad in 2024 is vastgesteld.

Het kan ook zo zijn dat de overleggen met de Kinderraad en JARK al dermate veel input heeft opgeleverd dat de betrokken vakambtenaar dit al meeneemt in het te vormen beleid. Een mooi voorbeeld hiervan is het al eerder genoemde advies van de JARK over de wijze van communicatie met jongeren betreffende het onderwerp alcohol zoals meegenomen in het uitvoeringsprogramma Preventie en Handhaving Jeugd & Alcohol Kerkrade 2023-2024.

Vanaf medio 2025 zal er een doorontwikkeling plaatsvinden waardoor er meer ingezet wordt op communicatie en monitoring van de reeds gegeven adviezen.

Doorontwikkeling

Kinderraad

De kinderen zijn enorm enthousiast en pakken hun rol serieus op. Er zijn mooie resultaten behaald, zowel kijkende naar de inhoudelijke adviezen als ook wat de kinderen aan de begeleiding teruggeven.

Daarnaast is het ook tijd voor een doorontwikkeling. Deze doorontwikkeling bestaat uit 3 onderdelen:

1. Meer samenwerking met onderwijsstichting Movare

Met de contactpersonen binnen Movare zijn afspraken gemaakt om vanaf komend schooljaar de adviezen schoolbreed te communiceren, zowel in verschillende leerjaren als ook richting ouders.

2. Betere communicatie via gemeentelijke kanalen

De Kinderraad wordt duidelijker naar buiten gepositioneerd via een eigen pagina op de website. De Kinderraad heeft via een werksessie met ondersteuning van de begeleiders en een extern bureau hun eigen logo ontworpen. De gemeentelijke communicatieafdeling ondersteunt bij de communicatie van de Kinderraad.

Op dit moment worden de adviezen alleen nog op papier gezet. Bij toekomstige adviezen wordt naast de tekstuele versie ook via andere wijzen het advies verwoord. Voorbeelden hiervan zijn praatplaten of vlogs.

3. Monitoring van adviezen

De Kinderraad zal eerder uitgebrachte adviezen van de Kinderraad monitoren. Concreet betekent dit dat de Kinderraad een eerder gegeven advies opnieuw bespreekt en bekijkt wat er met het gegeven advies is gebeurd en waar nodig zullen zij een aanvulling op het uitgebrachte advies geven. Voor de huidige Kinderraad betekent dit dat zij de eerste 3 adviezen zal gaan monitoren.

Ondanks dat monitoring van het advies inzake Armoede pas gepland staat voor najaar 2026 had de huidige Kinderraad veel aandacht hiervoor. Om deze reden hebben zij na een werkbezoek op het Flexiforum (Geldwijzerwinkel, Ruitwinkel en Voedselbank) een aanvulling op het advies gegeven.

JARK

Vanuit de eerste groep van de JARK zijn medio 2024 een grote groep jongeren gestopt, met als voornaamste reden; het behalen van hun diploma.

Gedurende het schooljaar 2024-2025 is er een bijna volledig nieuwe groep gestart (inclusief 2 jongeren uit de vorige Kinderraad). De huidige leden van de JARK komen van VMBO Holz en Het Martin Buber. Bij de start van het nieuwe schooljaar 2025-2026 worden er informatiebijeenkomsten bij het Vista College en Impuls georganiseerd om ook vanuit die geledingen weer opnieuw jongeren te betrekken bij de JARK.

Tenslotte zal de JARK zijn eigen website krijgen, waarbij ambtelijke ondersteuning gewaarborgd is.

Verder zoeken we naar andere mogelijkheden om jongerenparticipatie uit te breiden. Dit wordt in gezamenlijkheid opgepakt met de medewerker die belast is met Burgerparticipatie. Immers een overleggremium als een Kinderraad of de JARK past heel goed bij de ene jongere, echter niet voor iedere jongere. Ook die jongeren moeten hun stem kunnen laten horen. Dit kan door bijvoorbeeld online meningen te peilen of op thema's jongeren te bevragen. Een ander voorbeeld is het project Speaking Minds dat komend schooljaar op VMBO Holz wederom uitgevoerd gaat worden. In dit project gaat een groep jongeren een advies geven aan de gemeente over een onderwerp wat de gemeente heeft aangedragen. Vervolgens gaan zij dit advies ook daadwerkelijk tot uitvoering brengen.

In de doorontwikkeling van jongerenparticipatie zouden wij ook graag meer de samenwerking op willen zoeken met u als gemeenteraad. Dit zou bijvoorbeeld kunnen in een halfjaarlijks vragenuurtje waarbij zowel jeugd van de Kinderraad als van de JARK afgevaardigd is.

Via deze raadsinformatiebrief hopen we dat we u voldoende hebben geïnformeerd betreffende de jongerenparticipatie van de afgelopen 5 jaar. Als gemeente gaan wij door met de doorontwikkeling om de waardevolle stem van onze jeugd te borgen in onze Kerkraadse burgerparticipatie.

Het College,

dr. T.P. Dassen Housen

De secretaris,

R.M.J.S. Stijns